

Tilburg University

Rijksmiddelen verstikken effectief beleid in de regio

Wilthagen, Ton

Published in:
Het Financieele Dagblad

Publication date:
2021

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Wilthagen, T. (2021). Rijksmiddelen verstikken effectief beleid in de regio. *Het Financieele Dagblad*, 25.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

ARBEIDSMARKT

Rijksregelingen verstikken effectief beleid in de regio

Terwijl we in Nederland nog in de derde coronagolf zitten, maken we ons ook op voor herstel van de economie. CPB-directeur Pieter Hasekamp stelde vorige week dat de crisissteun van de overheid waar het kan moet worden omgezet in steun voor herstel. Hij wees er terecht op dat het in diverse sectoren goed gaat en dat de veerkracht van de economie dient te worden versterkt. Het is de kunst om de rijksmiddelen hiertoe optimaal in te zetten.

De rijksoverheid steunt niet alleen rechtstreeks individuele bedrijven en instellingen, zoals via de NOW, maar richt zich ook op de 35 arbeidsmarktregio's in Nederland. Die arbeidsmarktregio's zijn blij met deze steun om werkgevers en werknemers door en uit de crisis te helpen. Maar ze maken zich ook zorgen over de veelheid en complexiteit van de regelingen, en vooral over de doeltreffendheid en de duurzame impact ervan.

POTENTIEEL BENUTTEN

In de arbeidsmarktregio's werken lokale overheden, werkgeversorganisaties, vakbonden, scholen en opleidingsinstellingen samen. Ook het regionale UWV, uitzendbureaus en leer-werkloketten zitten aan tafel. Doel is de regionale arbeidsmarktproblemen aan te pakken alsmede het economisch potentieel te benutten.

De ene regio kent een grote sector die niet alleen tijdelijk maar ook blijvend krimpt, zoals de cateringsector in Noord-oost-Brabant en de luchtvaart in de regio Amsterdam. Andere regio's, zoals Zeeland en Groningen, zetten in op nieuwe economische activiteiten. En in Eindhoven is de krapte in technische functies ook tijdens de crisis blijven bestaan.

Daarom is het van belang dat arbeidsmarktbeleid wordt gemaakt vanuit de behoeften van werkgevers en werknemers in de regio. Ook de rijksmiddelen moeten hierop strategisch en snel kunnen worden ingezet. Regio's willen niet alleen de crisis oplossen maar ook hun economische en arbeidsmarktstructuur versterken. Dat is ook van nationaal belang.

➔ **Arbeidsmarkt toont per regio forse verschillen**

➔ Veelheid en complexiteit rijksregelingen slurpt tijd en verkleint effect

➔ Geef regio's daarom meer vertrouwen en autonomie bij uitvoering

De verleiding bestaat om maar alles aan te vragen. Want het geld moet op, dat is een gouden regel

De rijksoverheid produceert regelingen met de beste bedoelingen, en in hoog tempo. Maar de regionale uitvoering hiervan is niet altijd even makkelijk. Het gaat niet alleen maar om het beschikbaar stellen van geld. Soms vereisen de voorwaarden van het Rijk een tijdrovende herziening van de bestuurlijke- en uitvoeringsorganisatie in de regio, of blijken dubbelingen en conflicten te ontstaan met eerder beleid.

Een voorbeeld is de tijdelijke regeling voor het instellen van regionale mobiliteitsteams. Die moeten er enerzijds voor zorgen dat werknemers die hun baan dreigen te verliezen kunnen overstappen naar ander werk. Anderzijds moeten deze teams ook werkgevers helpen die juist personeel zoeken. Dat zijn activiteiten die in de meeste regio's al op een andere manier werden uitgevoerd.

Deze regeling heeft in verschillende regio's een nieuwe structuurdiscussie ontkend, waarbij eerder wordt gewerkt aan het voldoen aan de voorwaarden dan aan de praktische werkbaarheid en de structurele oplossingen. De regeling geldt ook maar tot 1 januari 2023. We moeten voorkomen dat er voor die tijd te weinig effect wordt bereikt.

Meerdere arbeidsmarktregio's startten al eerder — vanuit andere subsidieregelingen — activiteiten voor onderwerpen waar vervolgens een landelijke regeling 'overheen' komt. Voorbeelden zijn de aanpak van stagetekorten en jeugdwerkloosheid. Die regelingen overlappen of staan op gespannen voet, waardoor het voor de regio een hele uitdaging wordt om alle beleidslijnen samen te voegen tot een logisch geheel voor werknemers en werkgevers. Ook dat doet afbreuk aan ieders inspanningen.

APART POTJE

En dan is er de hoeveelheid verkokerde regelingen vanuit verschillende departementen met voor elk een eigen doelgroep, een apart potje, of zelfs meerdere regelingen voor één doelgroep, zoals jongeren. Zonder complementaire voorwaarden. Hier kan de regio moeilijk een optelsom van maken. Het is dan verleidelijk om maar alles aan te vragen wat mogelijk is.

Want het geld moet altijd op, dat is een gouden regel.

Het succes van zowel de crisisaanpak als van de komende hersteloperatie is afhankelijk van hoe rijk, regio's en ook sectoren meer strategisch en slimmer kunnen samenwerken. Dat moet op basis van vertrouwen en vanuit het besef van een gemeenschappelijk doel. Nu gaat nog te veel tijd, energie en impact verloren. Regionaal arbeidsmarktbeleid dreigt te verworden tot het managen van regelingen.

MENSELIJK KAPITAAL

Regio's hebben zelf een plan en een zogenoemde 'human capital-agenda': hoeveel mensen met welke vaardigheden zijn de komende tijd nodig in welke essentiële sectoren en bedrijven? Welke opleidingen en omscholing zijn daarvoor nodig? Ze weten over het algemeen goed waar ze heen willen en welke arbeidsmarktproblemen ze moeten oplossen.

Natuurlijk moeten regio's verantwoordelijkheid blijven afleggen over het gebruik van toegekende middelen. Maar het is verstandig om hen meer ruimte te bieden om flexibel in te spelen op de snelle en complexe veranderingen op de arbeidsmarkt. Zeker in crisistijden en met het oog op economisch herstel.

Het is legitiem en begrijpelijk dat de rijksoverheid zich bij het ontwerp en uitvoeren van regelingen ook richt op rechtmatigheid, rechtszekerheid en op het voorkomen van fraude en misbruik. 'Den Haag' realiseert zich bovendien dat integraal beleid de voorkeur heeft boven gefragmenteerd beleid.

Hopelijk kan een nieuw kabinet verdere stappen zetten naar een interdepartementale aanpak van grote maatschappelijke problemen.

Ton Wiltshagen is hoogleraar Arbeidsmarkt, Tilburg University. Reager via opinie@fd.nl

